

د هېخچا د واکمنۍ گډۍ پر مستند فلم لنډه کتنه

اوه همه برخه

آبادانا

له صد ستون وروسته د آبادانا د مانۍ انگر ته څو. ددې لپاره چې د تخت ټولې مانۍ له يو بل سره هم سطحه وي دغه مانۍ د يوې لورې چوترې پرمخ جوړ شوي دي.

ناصر پور پيرار: کله چې تاسو له دغې لورې چوترې پورته ځئ داسې يوې مانۍ ته ننوځئ چې د صد ستون د مانۍ برخلاف ددغې مانۍ گرد چاپيره هېخ ډول پرچال کاري نه ده شوي، په بله وينا پرچال نشته. ددرشاهي ډبره نشته، هېخ ډول خراغاي نشته. هېخ ډول ډبرينه کرکۍ نشته.

ټوله مخه يې خلاصه او ځمکه يې هواره ده، خلاصه فضا ده، ان د مانۍ د ديوال د اېښودلو کانکريټ کاري نه ده شوي. هغه ځای کې چې ديوال بايد آباد شوی وای داسې خاوره ده چې لاس نه دی ور وړل شوی. دلته دوی ويلي دي چې ددغې مانۍ د سنتو لوړوالی ۲۰ متره او د يو الونو لوړواله يې ۶ متره يا ۶ متره نيزدې وو، او اوږواله يې ۶۰ متره په ۶۰ مترو کې يعنې [۳۶۰۰ متر] وو؛ ددغه تالار په اړوند ډبري ستاينې شوي چې لرغونې انځور گری يې درلودلې او نور او نور،

بيا يې ويلي چې د تالار غولۍ يې جارو کړې دي، تاسو دلته د يوه زنبيل په اندازه د کيندلو شويو خاورو او ډبرو آثارو نه شئ ليدلای. بڼه که دغه ۶۰ په ۶ په ۲۰ مترو کې ديوال که نړيدلی وای په دې تالار کې بايد تاسو د کيندنې پرمهال د خاورو او ډبرو غر ليدلای وای. هېخ شئ نشته، وچ ډاگ او پاکه سپيره ځمکه ده.

اوباند

د صد ستون او آبادانا د مانيو په پرتله کولو دغه موضوع په روښانه را څرگنديږي.

په صد ستون کې د دروازو او گردچاپيره پرچالونو له کبله يو څه خاورې را ټولې شوې وي؛ دغو خاورو د سنتو پايې پټې کړې وي چې د هوا او اقليمي شرايطو پر وړاندې د هغو د سالمو پاتې کيدلو لامل شوې خو د آبادانا په مانۍ کې له دې چې د درشاهي ډبرې او گرد چاپيره پرچالونه نه ول د کيندنې خاورې او ډبرې نه شته.

د آپادانا گرد چاپیره د دیوال د نشتوالي خبره د هغو ستن پایو له مخې هم پوهیدلای شو چې ددغې مانې په انگر کې لیدل کیږي. د آپادانا دننه ټولې ستنې د وخت په تیریدلو او د اقلیمي شرایطو ، سربسنت او باران له امله له یوې مخې له منځه تللي دي. که انگر د کیندنې خاورې او ډبرې درلودای نو همدغو خاورو باید ستن پایې پوښلي وای او د اقلیمي شرایطو پر وړاندې د هغو د روغ رمت پاتې کیدلو لامل به شوي وای.

موزیک

که اوس ښه ورته خبر شئ ، په انگر کې دننه ۳ ستن پایې گورئ ، خو ددغو دریو پایو جنسیت له سمندو جوړ دی چې نوې جوړې شوي دي.

موزیک

که دغو ډرو ورو ستن پایو ته هم وگورو ، وینو چې دهغوی د تر ابلو کار هم پای ته نه وو رسیدلای.

موزیک

ددې په پام کې لرلو چې دغه تالار د تخت جمشید په ټولو مانیو کې تر ټولو تشریفاتي تالار وي ، خو په تالار کې دننه ستن پایو په کتلو ونیو چې ستنې هېڅ ډول سینگار او پسونې نه لري. حال دا چې په نورو مانیو کې دریدلي ستنې ټولې بیلابیلې ډبرې ښکلاوي ، پسونې او حجاری لري.

موزیک

د پاڼو شمیره: له ۲ تر ۹

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
: دلیکني د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له را لیرلو مخکې په خبر و لولئ

د دغه انگر د نیمگروالي په زباد کې بله خبره د انگر دروازي دي. د درشل ډبرې ایښودل شوي خو پر مخ یې هېڅ ډول دیوال نه لیدل کیږي.

و مو ویل دغه یو تشریفي تالار دی خو دغه د درشل لپاره هېڅ ډول طرح په پام کې نه ده نیول شوي. ښایي حجارانو غوښتل دلته د دریمي دروازي په څېر یوه دروازه کیښنوله چې پر خپل سر یې تاج درلود.

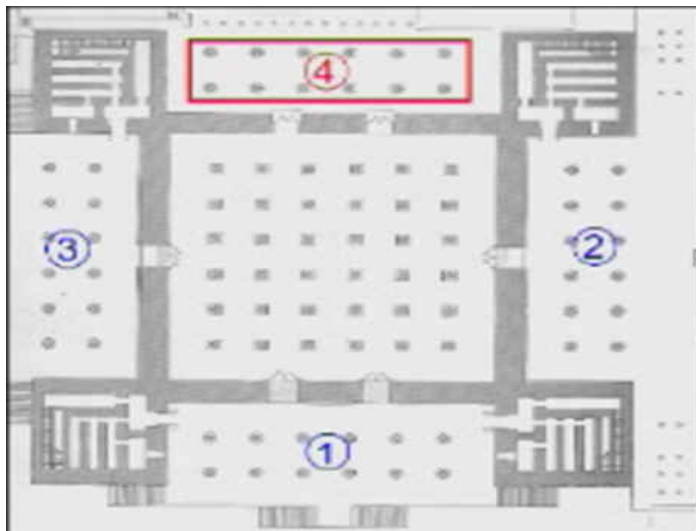
موزیک

خبره هغه مهال لایسي وړانیزې چې مور پوه شو دغه انگر د ننوتنگ او وتنگ ۶ دروازي درلودلې چې یوازي د ننوتلو همدغو ۲ وو دروازو د درشل ډبرې درلودلې او په نورو دروازه کې ددرشل ډبرې له اړه نه دي ایښودل شوي.

موزیک

د معمارانو د قلمانو آثار ان د دروازو په چورو یا [لَخکونو] کې هم لیدلای شو.

ناصرپور پیرار : په زړه پوري دا ده کله چې تاسو د دغه تالار د غولي په اړه خبره کوئ ، د سري زړه غواړي چې د خبرو پر مهال ښه په قهر شي او دلیل یې دا دی چې ولي مور له قضیو سره دومره په ساده گي چلند کړی دی. کله چې تاسو د آیانادا مرکزي انگر ته ننوځئ او د ننوتنگ دروازو ته گورئ نووینئ چې یو شمیر ددرشل ډبرې لري یو شمیر یې نه لري ، ځینې یې د دروازي چورې یا لڅکونه لري ځینې نه لري ، یو شمیر یې ددرشل ډبرې لري خو چورې نه لري که چورې ولري درشل-ډبرې نه لري ؛ دوی دغو څرگندو نښو ته په کتلو په څه ډول ددې ادعا کوي چې دلته د سلیزې یا د نوي کال د نورو جشنونه تر سره کیدل ، دا خو کومې ځانگړې کارپوهنې ته اړتیا نه لري چې پوه شي کومه دروازه دي یوازي یو دانه لڅک ولري .

د پاڼو شمیره: له ۳ تر ۹

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
: دلیکني د لیکنيزې بڼې پاڼو د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولئ

اوباند

دلته تر ټولو اړينه خبره دا ده چې دغه انگر څلور د ننوتلو ستن لرونکي دالانونه په خپلو څلورو خواوو کې درلودل چې له هغو څخه درې دالانونه يې د جوړېدلو په درشل کې ول خو څلورم دالان يې هېڅکله نه دی جوړ شوی.

دا ددغه انگر لومړی ستنې لرونکی دالان دی.

موزیک

دا يې دويم

موزیک

دا هم د آپادانا د مانې دريم دالان

موزیک

خو د آپادانا څلورم ستنې لرونکی دالان هېڅکله نه دی جوړ شوی

موزیک

که دغه انگر ته له نيردې وگورو ونیو چې د ستنو لرونکو دالان د ستنې د اېښودلو ځای په څرگند ټاکلی دی خو معمارانو د انگر جوړول لا نه دی پیل کړی او کار په همدغه ځای کې په ټپه درېدلی دی.

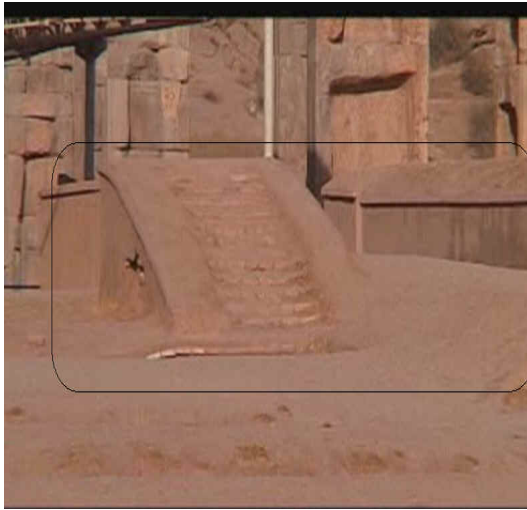

د پاڼو شمېره: له ۴ تر ۹

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
: دلپکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ

موزیک

ددغه سنتي لرونکي دالان پر خای لا تراوسه له خښتو جوړ يو جوړښت په سترگو کيږي. په داسې يوې ډبريني ټولگې کې له خښتو جوړ جوړښت په خپله يوې مهمې خبرې ته نغوته کوي چې وروسته به يې و پلټو.

موزیک

ناصرپور پيرار: ددغه تالار په اړوند يو شمير سيلانيانو هم ليکنې کړې دي، هغوی په خپلو يادښت ليکونو کې په دغه تالار کې ۲۱ ايښودل شوي سنتي يادې کړې دي چې په دغه تالار کې يې ليدلي. يو شمير يې ويلي چې ۱۳ - ۱۴ سنتي وي، ځېنې وايي ۱۷ سنتي بل يې وايي ۱۸ سنتي وي، بل يې ۱۴، بل يې ۱۳ بل يې ۲۱ بل يې ۲۴، په دې توگه د سنتو شميره کرار کرار لږ شوي ده. پوښتنه دا ده دغه بناغلي چې ۲۵۰ کاله مخکې دغه سنتي ليدلي دغه سنتي چيرې تللي دي او ولې لږ شوي دي؟ د سنتي پاتې شوني يا بايد پر ځمکه پرته وای چې په وروستيو بيا رغاونو کې بايد له سره جوړې شوې وای، تاسو وليدل چې يو شمير ماتې شوې سنتي يې له سره جوړې کړې دي، د سنتو شميره نه کميږي پام مو

دې مور لاسوندونه لرو چې يو شمير سنتي له هماغه لومړي وخته نيمگري وي، په دغه انگر کې په ټولو سنتو کې کرښې نيمگري کيندل شوي دي او دا په خپله په ډيرې سادگي د انگر نيمگري ټوب په زباد رسوي له دې امله دوی دغه نيمگري سنتي ټولې له دغه ځايه ايستلي دي.

۱ وياند

له لويديځ ديواله په تيريدا او مخکې له دې چې پورېو ته ورسيدو گورو چې د ځمکې پرمخ د يوې سنتي سر او پايه - ستنه پرته ده.

موزیک

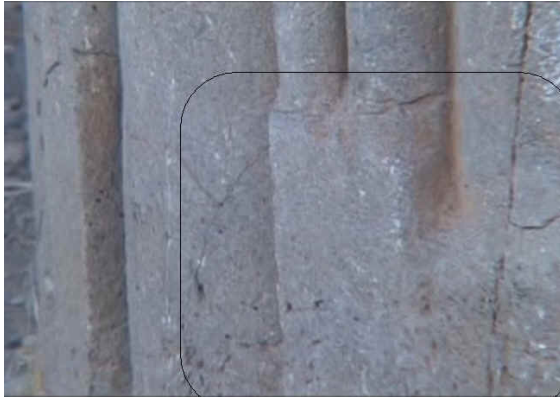
هغه خبره چې ددغو دوه وو ټوټو ارزونې ته ارزښت ورکوي د هغوی د ترانبلو نيمگري ټيا ده. که د دغې پايه- سنتي پرمخ تاسو کيندل شويو کرښو ته وگورئ نو وينئ چې د پايه - سنتي د اوږدواله په پای کې کار نه دی بشپړ شوی.

د پاڼو شميره: له ۵ تر ۹

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
د ليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼو د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خبر و لولئ

موزیک

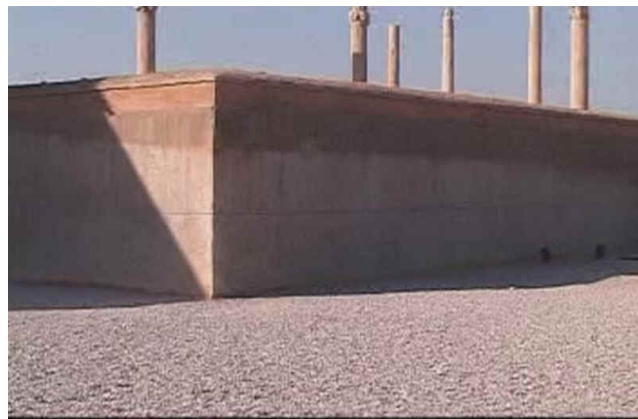
ان دغو کیندو شویو کربنو د ځنډو ژی هم نه دي ترابنل شوي. دا خبره مور ته هغه مهال بڼه را څرگندیږي چې د پایه - سنتي پر ډډو را تاو شو. ددغو کیندل شویو کربنو کار په ځینو کې بشپړ او په ځینو کې نیمگړی دی.

موزیک

د سنتو د سر په اړوند خبره هم همداسې ده. که لږ ورته نیږدې شو وینو چې د سنتي دغه سر هم په بشپړه توگه نه دی ترابنل شوی.

موزیک

آیا دغه دوي ډبرې يې د انگر له منځه دلته راوړي دي ترڅو ددغي برخي نیمگړتیا څرگنده نه شي؟ مور په ټول تخت جمشید کې یوه بشپړه پایه- ستنه یا د سنتي سر نه شو موندلای. د آیدانا د مانې نیمگړتیا د چوترې له هغه دیواله هم راڅرگندیږي چې دغه تالار ورباندې ولاړ دی.

موزیک

د بیلگې په توگه دغو دوه وو دیوالونو ته وگورئ. دغه تیغه لا تراوسه نه ده اصلاح شوي

موزیک

د دیوال په وروستي برخه کې ډیر ځایونه دي چې تر اوسه ترابنل شوي نه دي. دغه ډبرین راوتلي غونډار ځایونه چې آیدانا ته ددنتولو په درشل کې لیدل کیږي د څه مانا بڼندي؟

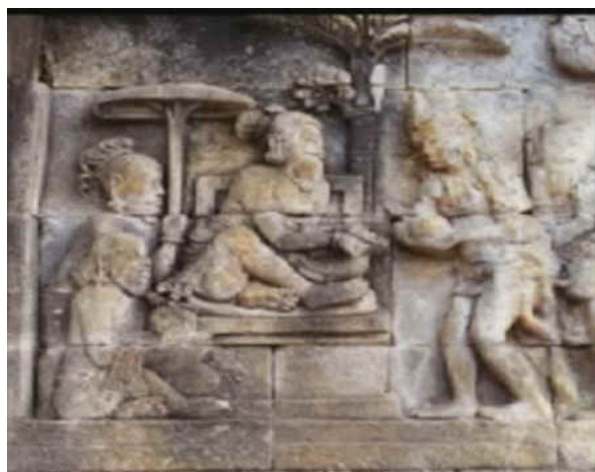
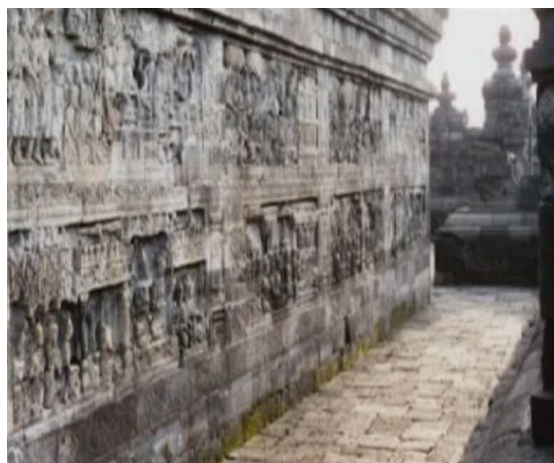

موزیک

دغو ټکیو ته په کتنې اوس ددغه تالار حجاریو ته یوه لنډه کتنه کوو. مخکې له دې چې د تخت جمشید حجاریو ته ولاړ شو راځي په خپله سیمه کې د سیمې د هیوادونو حجاریو ته یوه کتنه کوو چې مور ته نیږدې دي.

د پاڼو شمیره: له ۶ تر ۹

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
: دلپکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

د پانو شمیره: له ۷ تر ۹

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

دغه ټولې حجاری بومي او د هر هیواد د فرهنگ او اقلیمي شرایطو پر بنسټ جوړې شوي دي.

موزیک

د تخت جمشید حجاری ټولې هغه کاپي شوي حجاری دي چې بیلگي یې له هخامنشیانو پیری پیری مخکې دود وې.

موزیک

د پاڼو شمیره: له ۸ تر ۹

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
 دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

دا په دغه تالار کې د یوه بشپړ حجاري شوي دیوال بیلگه ده.

له دې چې په تخت جمشید کې د علایمو د تشابه له اصله کار اخیستل شوی دي باید دغه علایم د دیوال په بله خوا کې هم لیدل شوي وای. خو دغه کار هیڅکله نه دی شوی.

د دیوال په پای کې د سرتیرو لیکو ته پاملرنه وکړئ. په همدغه وخت کې دهغوی له پاسه حجاری ته هم وگورئ ، او هم هغو برجسته کاریو ته پام وکړئ چې دغه دواړه برخې یې له یو بله جلا کړي دي.

نور بیا

یادونه:

د فلم د لیدلو لپاره د تحلیل د ځانګړې کپنې خواته د تلویزیون های افغاني تر کرکې لاندې د آگ او تی وی د مستندو فلمونو په برخه کې وگورئ!

د پاڼو شمیره: له ۹ تر ۹

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
: دلپکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولئ